

Értelemes szándékok, kezdeményezések ösztönzik az utóbbi időben az egyetem és város kapcsolatának szorosabbra fűzését. Pontosabban: a szegedi valóságban rejlő szükségszerű összefüggések objektív megnyilvánulása készíti a tágabb gondolkodásokban és távlatokban gondolkodó, a város és az egyetem jövőjéért felelősséget vállaló vezetőket új felismerésekre. Nem a formális kapcsolatokról, nem az egyes emberi viszonylatokról, nem a társadalmi jelentőségű városi vagy egyetemi rendezvényeken való részvételéről, vagy az együttműködést demonstráló kölcsönös nyilatkozatokról van szó. **Lényegi, a város termelési, társadalmi és szellemi arculatát meghatározó, az egyetem társadalmi hivatását, funkcióját alakító vállalkozás érlelődik.** Az eddig is számtalan szálon szövődő, erősödő viszony nagyhorderejű, a legfőbb kérdéseket befolyásoló, sőt eldöntő szerves együttműködés, munkakapcsolat szintjére emelkedhet.

A város és az egyetem kapcsolatát eddig is szövőgető szálak felgöngyölítése számos tanulsággal járt. **Buzdító erejű az eddigi összegezés is.** Pedig — mint kiderült — nem is ölet fel mindent. Az egyetemi tudományos munka eddig is hozzájárult a szegedi gazdaság termelési fejlődéséhez. A tudomány olyan kérdésekkel is foglalkozott — az országos távlati tudományos kutatási tervekbe foglaltakon kívül —, amelyekre a városban működő üzemek, vállalatok, intézmények magasabb szintű vezetésre törekvő munkatársaitól kapott felkérést, megbízást. Ezek a kutatások, vagy esetleg csak tudományos tanácsok, szakértői megnyilatkozások a népgazdaság, a városi szintű tervezés, vagy az adott üzem, intézmény által már meghatározott fejlesztési irányban hathattak. A tudomány az ilyen felkéréseket, megbízásokat, „megrendeléseket” igyekezett teljesíteni. Adott esetekben természetesen az egyetemi intézetek kutatóinak a tudomány korszerű megoldásairól adott tájékoztatói, szakértői közreműködésével adhattak új irányt is az üzem, vagy más szervezet munkájának hatékonyabbá tételéhez.

Az ilyen indítékú tudományos segítség a jövőben is szükség lesz; illetve az ipari, mezőgazdasági, kulturális vezetők, munkájuk fejlesztése, helyes döntések meghozatala érdekében a jövőben feltehetően több igényrel is fognak jelentkezni. **De új vonásokkal is kell számolni.** A tudomány termelő erővé válásának korábban, a magyar népgazdaság tudományos tervezésének idején egyre inkább érvényre jut a tudományok a társadalmi-gazdasági viszonyokra visszaható, a népgazdaság fejlesztésének irányait is befolyásoló szerepe. A szegedi egyetemek tudósainak a törekvései, a város vezetőinek már nyilvánított kívánságai arra irányulnak, hogy a tudomány ne csak teljesítse a gyakorlat, az egyes szakterületek megbízatásait, hanem **magya is mutasson rá tudományosan feltárt lehetőségekre, befolyásolja a város fejlesztési irányainak kijelölését.** Elemmezze a termelési arculat változásából bekövetkező, előre látható társadalomszerkezeti alakulást. Komplex módon mérje fel a nagyvárosiasodás szociális, közegészségügyi, kulturális stb. kihatásait. Jelezze a belátható, várható fejleményeket, sőt érvényesítse a tudományos előrelátás, megközelítés módjait.

Ennek a tendenciának erősödése a szegedi egyetemek hivatásának, tudományos profiljának világosabb meghatározásai is eredményezi, kibontja az egyetemfejlesztés távlatait. Az országos távlati tudományos tervekbe foglalt kutatás, a szegedi egyetemeknek a világ tudományosságában kivívott szerepe helyi érdekű alátámasztást kap, anélkül, hogy a helyi jelentőségű témák kutatása „leszűkítene” a tudományos vizsgálódások körét. Eppen ellenkezőleg: a szegedi tudományos tevékenység népgazdasági, társadalmi alakító, közgondolkodást formáló jelentőségűvé emelkedik, a gyakorlat befolyásolásának szintjére lép, a szegedi egyetem az ország közéletében igen jelentős szerepre fejlődő, nemzetközi tekintélyben is rohamosan emelkedő várossal való szerves összefonódásban válnak majd a jövőben mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban még inkább közismert tudományos bázisokká. A vállalkozás ilyen értelmezése, valóban nagyszabású volta szabódhatja fel az egyetemek tettekhez kész szellemi energiáit, terelheti mederbe — az eddiginél összefogottabban — az intellektuális erőket.

Nem leszűkül, hanem éppen kitágul a kutatói szemlélet, a tudományos tevékenység új perspektívái nyílnak meg. A társadalomtudományokban nemcsak új, sokat ígérő tudományos feladatok jelentkeznek, de megnyilvánulhat bennük a tudományok komplexitásának egy új típusa is. A társadalmi érdekű közös vállalkozások között az emberközpontú komplexitás jöhet létre. De a természet-tudomány is humánummá válhat, mert az embert tanítja mélyebben tekinteni léteinek titkaiba. A természet-tudomány végső tárgya sem a természet, hanem maga az ember, mert nem a természet, hanem az ember körülményein, az emberen, az emberi személyiségen változtat.

A tudomány, az egyetemek többféle módon befolyásolhatják a történelem menetét, vagy egy szűkebb környezet alakulását. Befolyásolhatják a termelési módszereinek megváltoztatása révén. De közvetlenebbül is — eleinte talán kisebb súllyal, kevesebb hatásfokkal —, **elért eredményeiknek, megállapításaiknak, eszméiknek a kor ideológiájára, a közgondolkodásra gyakorolt hatása révén is.** A szocialista társadalmi haladás kedvező feltételeket teremti a tudományos haladás számára. A tudomány haladása pedig befolyásolja magát a társadalmi haladást: nemcsak a tudományos felfedezések alkalmazásával együttjáró gazdasági változások (reformok) révén, hanem az új tudományos elméleteknek az általános gondolkodásmódra kifejelt hatása által is.

Szeged város gazdaságának a közeljövőben várható rohamos fellendülése folyamán, a tudomány közreműködését is igénybevéve, átalakul az emberek körülvevő technikai környezet. A társadalmi és technikai fejlődés a város lakosaitól magasabb szakmai felkészültséget követel majd meg (de már előre, tervszerű szakképzést is). Az ipari, technikai változás azonban nem válhat a mi viszonyaink között pusztán városiasodássá, üres civilizációs átalakulássá. A fejlődés szocialista jellege tartalmas, kulturált, körültekintő tervezést és megoldást követel. Eppen a változások emberi oldalai, személyiséget formáló tényezői nem maradhatnak figyelmen kívül. Igaz ugyan, hogy a technikai környezet változása, új ipari formák megjelenése önmagában is korszerűsíti az emberek igényeit, alakítja a közlést. De a **tudatos társadalom tudatos művelődési politikája a termelési, a társadalmi arculat megváltozásával párhuzamosan megteremtheti a kulturált életmód elsajátításának feltételeit,** az általános és szakműveltség, az irodalmi, művészeti közlést fejletlenebb fokának emelőit is (tudományos és közművelődési könyvtárak, klubok, kiállítási helyiségek, színház, lakáskultúrát, öltözködést bemutató termek stb.).

A közvetlenül a gazdasági életben gyökerező változásoknak, a nem közvetlenül a termelésből magyarázható tudati állapotok fejlődésének, az alkotó munka tágabb lehetőségeinek harmóniájából bontakozik majd ki Szeged város jövője, az egyetemfejlesztés távlatai, a vidéki szellemi élet felvirágzása is.

HAVASI ZOLTÁN

Az 1967. évi népgazdasági terv főbb előirányzatai

A kormány Tájékoztatói Hivatala közli:

A Minisztertanács — az az évi munka tapasztalatait és várható eredményeit figyelembe véve — megtárgyalta és jóváhagyta az 1967. évi népgazdasági tervet.

1966-ban a népgazdaság eredményesen fejlődött, érvényre jutottak a gazdaságban az MSZMP Központi Bizottságának 1964. decemberi és 1965. decemberi határozatai. A munkásoktól, a parasztoktól és értelmiségiektől, a szorgalmas munkájuk eredményeként a fejlődés több területén gyorsabban volt a tervezettnél, az idei terv egyes fontos előirányzatait kedvezően túlteljesítik.

Az ipari termelés emelkedése 1966-ban valamelyest meghaladta a tervezett, az előzetes adatok szerint a tavalyinál 6—6,5 százalékkal magasabb. Az átlagosnál gyorsabban nőtt a vegyipar, a gépipar és az építőanyag-ipar termelése.

Javult az összhang a termelés és a szükségletek között: az ipar túlteljesíti mind a bel-, mind a külkereskedelmi részére történő áruátadási tervét. Több termék közül azonban a nagyobb termelés ellenére sem lehetett teljesen kielégíteni a lakosság igényeit és az export konkrét szükségleteit.

Az idén tovább javult a gazdálkodási és a munkafegyelm. A létszám növekedése az iparban a tervezettnél kisebb volt, a termelés növekedésének körülbelül 80 százaléka a termelékenység emelkedéséből származik. A munkások és az alkalmazottak egy munkanapjára jutó termelés a tavalyihoz képest 5 százalékkal emelkedik. Az iparban az egy dolgozóra jutó átlagtermelés 3,3 százalékkal nőtt. Az előző éviénél valamelyest nagyobb mértékben csökkent a költségszint.

Kedvezőek a mezőgazdaság eredményei: a termelés 5—6 százalékkal haladja meg a tavalyit. A tervezettnél magasabb volt a kenyérgabona, a burgonya, a cukorrépa és a kukorica átlagtermése, és ez részben pótolja a tavaszi ár- és belvizek sújtotta vetések kiesett termését. Az idén is sikerült saját termésből fedezni az ország kenyérgabona-szükségletét.

A tavalyinál lényegesen több és jobb gyümölcs és zöldség termelt. Ennek eredményeként javult a lakosság ellátása a zöldséggyökér és az idényzöldségekkel, mintegy 10 százalékkal csökkent.

A mezőgazdaság az idén 6500 traktort, 8500 pótkocsit, 1680 gabonakombajnt és 1 millió 700 ezer tonna műtrágyát kapott. 21 ezer 400 holdalad nőtt az öntözött terület.

Az építőipar termelése körülbelül 5—6 százalékkal haladja meg a tervezett, s teljesítménye a múlt évihez képest 8—9 százalékkal nőtt. Az építőiparban a munka termelékenysége a számítottnál nagyobb mértékben, átlagosan 8 százalékkal emelkedik.

A közlekedés 1966-ban kielégítette a népgazdaság megnövekedett szállítási igényeit. A fejlesztés és a javuló szervezés eredménye-

ként nem volt fennakadás az áruszállításban.

A beruházásokra ez évben körülbelül 47 milliárd forintot fordítottak, ez 6—7 százalékkal több a tavalyinál. Nagyonbbrészt a terv előírásainak megfelelően megtörtént a legfontosabb létesítmények üzembe helyezése. Elkészült — többek között — Pécsi Hőerőmű 50 mw teljesítményű IV. sz. gépegyisége, az évi 1 millió köbméter kapacitású Hajdúszoboszlói Földgázüzem, a Szombathelyi Forgácslap-üzem, a Pápai Kenyérgyár, a síófoki Európa Szálló, a csepeli és tatabányai áruház. Több, ez évi üzembehelyezésre tervezett beruházás befejezése azonban áthúzódik a következő esztendőre. További erőfeszítések szükségesek a beruházások kivitelezésének meggyorsítására és a gazdasági hatékonyság javítására.

A tervezettnél nagyobb mértékben emelkedett a reálbér és a lakosság reáljövedelme. A reálbér az előirányzott 1,4 százalékkal helyett 2—3 százalékkal, a reáljövedelem pedig a tervbe vett 3,7 százalékkal helyett mintegy 5 százalékkal nő 1966-ban. A februári ár- és bérindexekedések következtében egyes kategó-

riák — nagyrészt az alacsonyabb fizetésűek — jövedelme az átlagosnál gyorsabban emelkedett, másoké stagnál, egyes rétegeké csökkent. Csatládai pótlékra 1 milliárd, nyugdíjakra ugyancsak 1 milliárd forinttal többet fizettek ki, mint az előző évben. A számítottnál nagyobb a külkereskedelmi forgalom. Különösen megnőtt a kereslet az olyan áruk iránt, amelyeknek az árát leszállították. Jelentősen bővült a külkereskedelmi forgalma, s eközben a tervnek megfelelően az export nagyobb mértékben nőtt, mint az import. A termékek exportképessége egészében növekedett, de nem mindenütt kielégítő a javulás.

1966-ban 51 ezer lakás készült el, közülük 34 ezer magánérből.

3870 óvodai hely, 500 általános iskolai és 230 középiskolai tanterem épült. A kórházak és gyógyintézetek 1500, a szociális intézetek 800 új ágyval gyarapodtak. Az orvosi körzetek száma 100-zal, a szakorvosi rendelőórák száma 1250-nal nőtt.

Az 1967. évi népgazdasági terv főbb előirányzatai a következők: (Folytatás a 3. oldalon)

Befejeződött a kereskedelemi világkonferencia

Az Építők Szakszervezetének kongresszusi termében ülésező szakszervezeti kereskedelmi világkonferencia szombaton este befejezte munkáját. Délután a konferencia tapasztalatait, a felhívások javaslatait figyelembe véve a szakszervezeti kereskedelmi világkonferencia meghozta határozatait. A konferencia határozata egybehangzóan a következő kimondja, **a nemzetközi szakszervezeti mozgalomnak támogatnia kell a fejlődő országokat abban, hogy megteremthessék a gazdasági együttműködés különböző formáit egymással és más államokkal.** Figyelmet kell fordítani a szocialista és a kapitalista országok kereskedelmi forgalmának kiterjesztésére. Ennek érdekében meg kell szüntetni a jelenleg még bőven mutatkozó hátrányos megkülönböztetéseket, az együttműködést gátló akadályokat.

A konferencia külön határozatot hozott az Egyesült Államok kormányának Kubával szemben alkalmazott kereskedelmi és blokádtézisek ellen irányuló szakszervezeti akcióra.

Végül a tanácskozás résztvevői a vietnami szakszervezetek szövetségéhez küldött szolidaritási üzenetükben felhívást tesznek a VDK fővárosa ellen intézett amerikai kalóz bombatámadások miatt.

A Szaktanács és a KISZ felhívása a jövő évi népgazdasági terv teljesítésére

A Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnöksége és a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottságának Intéző Bizottsága felhívással fordul minden dolgozóhoz, hogy becsülettel vegye ki részét a közös munkából, ki-ki a maga területén, a maga feladatának lelkiismeretes, pontos elvégzésével. Jövő évi népgazdasági tervünk teljesítését, hazánk további fejlődését, a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javulását mindenki segítse elő munkája lelkiismeretes, pontos végzésével.

Az iparban, építőiparban, a mezőgazdaságban, a kereskedelemben, a közlekedés és hírközlés ágazataiban, a népgazdaság minden területén alapvető feladat a gazdaságosság, a munka hatékonyságának növelése, minőségének javítása, a szigorú, de ésszerű takarékoskodás. Elsőrendű követelmény, hogy a hazai szükségletek megfelelő kielégítése mellett a kifogástalan minőségű és gazdaságos export eredményeként javuljon hazánk fizetési mérlege.

Felhívjuk ezért a munkásokat, az irányító szakembereket, az értelmiségit és alkalmazott dolgozókat, hogy az újabb tudásuk szerint, szívvel-leléssel vegyenek részt az 1967. évi népgazdasági és vállalati feladatok sikeres teljesítését szolgáló szocialista munkaversenyben.

A gazdasági és műszaki szakemberek, vezetők tevékenységben, céltudatosabban vegyenek részt a szocialista munkaversenyben. Alkalmazzák céltudatosan és összhangoltan a jobb, termelékenyebb munkára serkentő

utolsó sorban személyes példájukkal következetesen segítsék a soron levő feladatok megoldását, legyenek a szocialista munkaverseny ellen járó és az eredmények terjesztői.

Felhívjuk az ország minden dolgozóját, hogy a kongresszusi munkaversenyben tanúsított lendülettel folytassa tovább a munkát.

A Magyar Szocialista Munkáspárt IX. kongresszusának határozatai továbbra is a szocializmus teljes felépítésének feladatait állítják népünk elé. Ezt szolgálja a jövő évi népgazdasági terv, amelynek megvalósítása tovább növeli hazánk gazdasági erejét, előmozdítja népünk életkörülményeinek javítását, élet-színvonalának emelését.

Tiltakozunk az újabb durva agressziós lépés ellen

AZ ORSZÁGOS BÉKETANÁCS ELNÖKSÉGÉNEK NYILATKOZATA

Az Országos Béketanács elnöksége nyilatkozatban bélyegezte meg a Hanoi elleni légitámadásokat. Hangsúlyozta egyebek között:

Mély megdöbbenéssel hallottuk a hírt, hogy az Egyesült Államok kormányva tovább tetézte eddigi vietnami bűnlajstromát és a békeszerető embermilliók szenvedélyes tiltakozása ellenére parancsot adott a Vietnami Demokratikus Köztársaság fővárosa elleni légitámadásokra.

Népünk nevében mi is

osztunk a békét védelmező világgözelemény felhívóadásában, és tiltakozunk az újabb durva, agressziós lépés ellen. A humanitás nem eszméitől vezette követeljük, hogy az Egyesült Államok vessen véget brutális és értelmetlen vietnami agressziójának, az 1954-es genfi egyezménynek szellemében, a Vietnami Demokratikus Köztársaság és a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front javaslatai alapján járuljon hozzá a béke helyreállításához.